

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL:
Az ev. ref. főiskola nyomdájában.
SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.
Az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadó-hivatalhoz, dolgozatok és nyilttéri közlések a szerkesztőséghez intézendők.

Megjelenik e lap
minden szerdán és szombaton, reggel,
NAGY FÉLÉVEN.
ELŐFIZETÉSI ÁR
Negyedévre 1 frt 30 kr.
Félévre 2 „ 50 „

A „Sz. H. magántávirata.

Feladták Szepesi-Szt-Györgyön márc. 16-án 11 óra 25 p.
Érkezett Maros-Vásárhelyre „ „ „ 3 „ 5 „

Követünk lett Császár Bálint,
jobboldali.

(q. e. d.) Nehány napig a felvidéken voltam egy régi barátom látogatásán, s így csak ma jutott kezembe a „Székely Hirlap“ 16-ik száma, melyben T. L. urnak egy levelét olvastam e lapok tisztelt szerkesztőjéhez. A levél egy előbbi cikkemre vonatkozik és annyira hű kifejezője T. László ur egyéniségének, hogy ha nevét oda nem irta volna is, mindenki ráismert volna benne azon aristokratiko, demokratiko s az egyáltalában minden fogalomra nézve zavaros felfogású érzélgős honfira, ki most „bérczes hazánk bájdos virányain“, „a gondolkozni szerető józan értelmiség“ védszárnyai alatt vándor komédiási maniában hervadozik.

En cikkemben egyszerű tényekről írtam, oly tényekről, melyeket itt nálunk mindenki tud. Casinóban, körben, kávéházban, czukrászdában, színházban, vendéglőben mindenki beszéli, és mint illik igaz balközépi kebel loyalis őszinteségéhez, maga Tisza László ur sem tagad fenntemlitett jeles levelében. Nem is tartom szükségesnek, hogy az akkor felemlített tényeket ezek folytán újra előhosszom; hisz e lapok szerkesztősége egész tárgyilagossággal és talpraesetten felelt. De kérem t. szerkesztő ur, ismerje el, hogy e felelet nem volt nehéz munka s a mi belőle az irányomban tanusított jó indulat bizonyosága, azért fogadja legforróbb köszönetem!

Csak egy pár megjegyzést teszek. Furcsa párt leaet az a tordamegyei baloldal, hogy azt a szegény Tisza László urat olyan erősen dominálja; rákényszeríti, hogy báró Bánffy Zoltán urnak oly levelet írjon, melyet önakaratóból nem irt volna soha. Ámbár akkor Bánffy János még feléptetve sem volt! Bizony mondom, hogy van szerencsém ismerni annyira b. Bánffy Zoltán urat, hogy ezt a kigunyolást nem érdemelte; mert e szerint ő Tisza László véleményében soha se lesz méltó a képviselőjelöltségre. Tehát vagy tudta Tisza László ur, hogy az ifju báróra épen atyja ellen lesz szüksége, vagy pedig a tordamegyei baloldal iszonyuan zsarnokosodik a szegény Tisza László ur felett, oly embereknek kényszerítvén őt levelet írni és jelöltségre hívni, kiknek ő önakaratóból nem irt volna soha! Tertium non clatur.

„Alacsony rágalomnak“ nevezi Tisza László ur, hogy Mocsonyi, Macellariu etc. vele tartanak. Ez egyszerű megsértése

és kicsinylése e lapok tisztelt olvasóinak, feltéven róluk, hogy a világon semmit se olvasnak, csak Tisza László ur elme-szüleményeit! De higye meg T. L. ur, hogy a ki a bihari programot, és a ki a temesvári programot elolvasta, az nyiltan és elvitázhatlanul bebizonyítva látja, hogy a két companiának programja a lényegben (a jelen rendszer alapjául szolgáló XII-ik t. cz. eltörölni akarásában) teljesen egy és ugyanaz. Igaz, hogy a bihari program előbb kelt; a temesvári meg később, tehát Mocsonyi ur tart Tisza urékkal s nem viszont, de e részben cikkem teljesen szabatos volt. Tehát itt a rágalomnak a legkisebb nyoma sincs s a czim határozottan pattan vissza arra, ki száján kibocsátá s őt bármily magasan álljon, összezuza.

Mióta cikkemet megírtam, azóta ismét néhány jelölttel sült fel a tordai baloldal által kemény zsarnokság alatt gyötört Tisza László ur, mert hiszen azt csak nem fogja állítani, hogy a belső-szolnoki, maroszéki, háromszéki, aranyosszéki stb. baloldalak is, melyeket megkísérté megteremteni már embryo állapotukban is keményen uralkodnak felette?! Az eredmények azonban mindenütt egyformák. Békés megyék és városok felzavarása, a nép-kegy hajhászása és lebecsátkozás a legalsó rétegekhez, valószínű, hogy ezek közt találta Tisza L. ur azt a hires intelligentiát, melyre támasztja az általa berendezett baloldali komédiákat. De mondok én egyet T. László urnak, hátha valami jó származik belőle. Ország, világ tudja, hogy ez idő szerint a jelenleg feunálló magyar kormány-rendszernek legnagyobb ellenségei nálunk Balázsfalván, Nagy-Szeben ó-szászai, Naszód rajongói s a havások mokányai és Fogaras ábrándozói közt találhatók: csináljon hát magának annyi kényszer, annyi fáradalom s annyi botrányos bukás után, egy jó napot és kebelbarátja Maurer Béla s intelligens collegája Papp Miklós ur társaságában látogassa meg Balázsfalvát, Naszódot, Fogarast és Nagy-Szebent, hirdesse ott az örök igazságot, beszéljen ott a zsarnokok ellen, mondja el ott, hogy már nincs mit veszteni a nemzetnek, szidalmazza ott a többséget és indítványozza ott a XII. t. cz. eltörölését, szóval boldogítsa meleg kebelével és bölcs politikájával azokat is: meglátja mily felséges fogadtatásban részesül!!

Itt nálunk Kolozsvártt, Dézsen, Vásárhelyt még van más is, a ki ért a politikához, ott azoknál ön az egyetlen és páratlan vezér lesz! Szorgosan ajánlom, hogy legközelebbi kirándulását tegye Balázsfalvára és hirdesse ott az örök igazságot!!

A mi névtelenségemet illeti, engedjen T. L. ur ennyit az én tetszésemnek is, mert ez irodalmi szokás és nekem tetszik; csak

azt nézze, hogy mit írok s ne bánja akár ki vagyok. En csakis azon tényeivel bajlódom, melyek a közügyekre vonatkoznak s miután félek, hogy azok hazám sorsára gyászos befolyással lehetnek, nem tehetem, hogy fel ne szólaljak. A T. L. ur személye engem kevésbé érdekel s jogom van a hasonló véleményt feltenni. És ez T. L. urra is keuyelmesebb, hátha valami kékvérű nagy ur vagyok? vagy valami nagy befolyásu cortes, kitől függ a Szamos és Aranyos vidéke? vagy valami hatalmas bankár, ipar-üző, ki magával vonja a közvéleményt? Oh jobb, ha csak egyszerűen véleményem és nézeteim hatalmával küzdök T. László ur ellen. Vagy hátha valami megugrasztott kollegista, valami pelyhes állu suhancz vagyok s az apám dühös baloldali és félek kiírni nevemet, hogy a hátamra hány egy jó magyarófa pálczával s vissza parancsol az iskolába? Mert lássák uraim, a mai világban sok olyan politikus van, kivel ha érdeme szerint bännának, nehezen kerülne el a virgácsot... tehát maradunk úgy, a mint eddig valánk.

Amitások.

„Az amitás sértés, mert feltételezi, hogy a honfiakból bolondot lehet csinálni.“

V.

Hibáztatják az Andrassy-miniszteriumot, hogy az alkudozás alkalmával a legfelsőbb kormány ellenében nem vivott ki annyit, mennyit kivhatott volna.

Ily általánosságban tett vádat bármely egyezés kelésekor lehet emelni, mely más mint hasonlító általános ellentmondással, nem megezőfolható.

De nem is köttetett e kiegyezkedés két idegen közt, kiknek kisebb nagyobb gondjuk, mint egy más irányában kimélettel viseltetni, hanem a Lajthán innen és túl fekvő országok a magyar király és az osztrák császár közt, kiket a közérdek kapcsolatba hozott egymással.

„Nekünk Ausztria fennállása ép úgy szükséges, mint a mi fennállásunk szükséges Ausztriának.“

„E közös érdek szorosabban köt egymáshoz bennünket, mint minden egyéb más viszonyok és szerencsésen sikerült is mindkét részről, ezen viszonyokat most a legtisztább alkotmányos alapra fektetni.“

„Mert elmondhatjuk, hogy az alkotmányos szabadság — mely jelenleg Magyarországon úgy, mint Ausztriában létezik — s a jogi viszonyok, melyeken az alapszik, olyanok, minőknél szabaddabbak alig vannak Európában.“ *)

Hogy e jogi viszonyok — melyeket Deák Ferencz oly üdvösöknek tart — fennállhassanak; szükséges volt, hogy az Andrassy-miniszterium az alkudozásokor — hazánk függetlensége biztosítása mellett — arra is kiterjeszse figyelmét, nehogy a közös fejedelemtől s a lajthántúli országoktól oly engedményeket követeljen, melyek

*) Deák Ferencznek választóihoz tartott beszédéből.

az uralkodónak és országoknak fennmaradását lehetlenné tették volna.

Mert a magyar király és osztrák császár ugyanazon dynastiában és személyben összpontosul és Magyarhon alkotmányos életének legbiztosabb garanciája a közös fejedelem és a Lajthán innen s túl fekvő országok közti érdekegységben rejlik.

Hogy a létre jött kiegyezkedést az Andrássy-miniszterium igen drágán vette volna meg, hogy e végett hazánk alkotmányát és függetlenségét földobozta volna: ez oly vád, melynek alaptalansága felől mindenki meggyőződhetik, ha régebb s legújabb alkotmányos életünket és törvényeinket összehasonlítja.

Régi törvényeink — némi alább megemlített hiányok mellett — szépen vették ki magukat a codexben, de nem a gyakorlati életben, mert szép törvényeink holt betűk voltak, melyek együttesen soha sem mentek teljesedésbe.

Mutatják ezt a magyarországi és erdélyi régebb országgyűlések jegyzőkönyvei, melyek e tekintetben telvék panaszokkal.

Ez ügyben igen nyomos, olykor kemény föliratok készítették, merész beszédek tartattak, de melyek a bajon nem segítettek.

Innen származik a grávéminális diéta nevezet, mely majd minden országgyűlésre illett.

Igen találólag jellemzette ez abnormis állást, egy ösmeretes követ, midőn valamelyik erdélyi országgyűlésen azon thesist állította föl és azt be is bizonyította, hogy a diploma Leopoldinumnak — mely Erdély magna cartája volt — csak is azon egy pontja áll, melyben ő Felsége kijelenti, hogy Erdélyben német hadi főparancsnok fog tartatni. *)

E szerencsétlenség — mely alkotmányunkat illusoriussá tette — onnan származott, mivel a garantíát, mely annak tiszteletben való tartását biztosítja, soha sem ott keresték, hol az tulajdonkép rejlik.

II-dik András király — Aurea bullájának utolsó pontjában — a püspököket, urakat, nemeseket felszabadítja, hogy ha a király e bullát — mely magában foglalja az alkotmány főbb pontjait — megsérti; együttesen és egyenként ellent állhassanak.

Ez azon híres jus resistendi, mely későbbre eltöröltetett.

Nem is volt szükséges az ily erőszakot legálisálni, mert mindkét fél kitalálta azt magától is, hogy mikor jogait sértve érzi, magát — ha teheti — az alkotmány sorompóján erőszakkal túl tegye.

Aztán a botnak, — mint szokás mondani — két vége van.

Későbbben inaugurale és assecuratorium diplomák s homagiale Juramentumok által kívánták az alkotmányt garantíroztatni, de ez sem használt.

Mentől szorosabban igyekezett a két fél egymást megkötni, mentől keményebben lépett föl e tekintetben egymás ellen, annál kevésbé érvényesült alkotmányunk.

Az Andrássy-miniszteriumé azon nagy érdem, miszerint életbe léptette azon egyszerű — de eddigelő figyelembe nem vett — eszmét, hogy az alkotmányunk legbiztosabb garanciája az érdekegység és az arra fektetett kölcsönös bizalom.

Ez eszme a kormányzásnak és alkotmányos életnek valódi columbus-tojása.

Ha egy közös válságban mindkét félnek haszna van, egyik sem igyekszik azt fölbontani.

Ha a férj bizik nejében, nem kíséri lépteit, nem sanyargatja, s a házi boldogság nem bomlik föl.

Egy börtönt bajos féken tartani. A legkeményebb falak, a kormány összes hadereje, a legszigorubb büntetések nem képesek megelőzni, hogy a szerencsétlen rabok olykor le ne törjék lánczaikat.

Egy kényelmes ház lakóit nem kell őrizni, megelégedetten élvezik a szabad élet kényelmeit, s ha e házból erővel kiragadtatnak; visszatérnek mihelyt szerint tehetik.

E szerint az Andrássy-miniszterium hazánk alkotmányát és függetlenségét — garantia tekintetében — nem áldozta föl, hanem megszilárdította. (Vége köv.)

Ő császári s apostoli királyi Felségéhez hódolat, teljes felterjesztése báró Wenckheim Béla, magyar királyi belügyminiszter, Lónyai Menyhért m. k. pénzügyminiszter, és Horváth Boldizsárt m. k. igazságügyminiszternek: a volt Székely gyalog- és huszár-határőrezredek kincstári kezelés alatt álló ingó és ingatlan javainak visszaadása és rendezése tárgyában.

(Folytatás.)

Bátrak vagyunk itt még megjegyezni azt is, miszerint ezen határőri felfegyverzés családok szerint történt, akként, hogy minden darabont rendű család egy gyalog-határőrt, — s minden lófő rendű család egy huszár-határőrt volt köteles kiállítani, — saját költségén felszerelni és tartani.

Az ezek szerint 1764-ben határőrökké felfegyverezett székelyek két gyalog és egy huszár ezredet alkottak, — a csikszéki és háromszéki huszársaládok száma azonban kevesebb levén, mint mennyi az ezred teljes létszáma fenntartására szükségeltetett; — a következő években: Aranyosszék, Udvarhelyszéknek s Felső- és Alsó-Fejérmegyének egy része, valamint Fogaras vidékének — s Hunyadmegye Dobra járásának vagyonságosabb egyházi nemesei szintén felfegyvereztek s a székely huszár ezredhez soroztatva, annak kiegészítő részét tették, és ez által már a felvett huszársapatok száma jóval túlhaladta az ezred rendes létszámát.

Ugy a gyalog, mint a huszár határőrök katonáskodásuk legterheesebb feltételeül tekintették — főleg a kezdetleges években — ruházatuknak saját költségükön leendő előállítására iránti kötelezettségüket, s e tekintetben a katonai teljes egyformaság létesítése majdnem kivihetetlennek tűnt fel, részint a nép közti csekély pénzforgalom, — részint a vagyonság különböző mérfoka miatt.

Ezen szervezkedések között: 1769. augusztus havában történt a magyar koronatarományok és törökország közötti határjárás bevégezése, s a határjeleknek az új határpontokra kivitele.

Ez alkalommal Csikszék és Háromszék határvonalán Moldva-Oláhországtól több olyan havas birtokrész szereztetett vissza, mely azelőtt a határvonal bizonytalansága miatt villongás tárgya volt egyrésztől az erdélyi — másrésztől a moldva-oláhországi szomszéd birtokosok között, — vagy amelyet, a Moldva-Oláhországiak felhasználva Erdélynek a 17. és 18-dik század első felében volt szerencsétlen belvisz ályait — mindig belebb-belebb foglalva jogtalanul eltulajdonítottak.

Az ez alkalommal Erdélyhez visszafoglalt s biztosított havasrészek egyelőre uratlanbirtok- s korlátlan szabadbirtoklás tárgyai voltak: alig tíz évi idő alatt azonban az erősebb községek, — vagy a hatalmasabb családok a fegyvert viselő szegényebb osztálynak kizárásával ezen havasrészeket kizáró birtokukká tették. Ez a katonai hatóságok előtti panaszt — s ennek közvetítésével legfelsőbb helyre történt felterjesztéseket vont maga után.

Az így keletkezett panaszok elintézéséül Fességed felséges előde, néhai II. József császár ő Felsége 1783. évi május 27. 3,680 sz. a. kelt legfelsőbb elhatározásával a visszaszerzett havasrészeket „a határőr katonaság javára és előmenetelére adatni” rendelte.

Ezen legfelsőbb rendelet következtében tehát a határőri hatóságok — és pedig: az első székely gyalogezred hatósága a Csikszék határvonalába eső havasokat — a 2-dik székely gyalogezred hatósága pedig a Háromszék határvonalába eső s visszaszerzettnek vélelmezett havasokat a polgári hatóságok közbejötté nélkül 1784. év tavaszán tetteleg elfoglalták, s a határőrök javára és nevében a haszonbérbeadás útján birtoklást meg is kezdték; — az így bevett haszonbért pedig e határőrsaládok között egyenlő arányban évenként felosztották.

A katonai hatóságok ezen eljárása számtalan panaszra adott okot; panaszoltak azok, kiket ezen tetteleg elfoglalás az előbbi birtoklástól megfosztott, spanaszoltak azok is, kik mint szomszédbirtokosok a visszavett havasrészeket régebbi birtokaik tartozékának tekintették, és azok is, kik szohagyomány, vagy okiratok alapján a kérdéses havasrészekhez kizáró tulajdon jogigényt reményltek érvényesíthetni.

Mindezen panaszoknak alapos megbírálhatása s rendszeres elintéztetése végett, a magyar királyi korlátnokság 1785. évi december 5-én 14,860 sz. a. kelt s 1786. január 9-én és július

3-án 149 és 6,890 számok (3¹/₂, 2 sz. a.) bővebben kifejtett leírataiban elrendelte, „hogy mind azoknak, kik a katonaság által elfoglalt bármelyik havasrészeknek 1769 előtti tetteleg és jogos birtoklását hitelesen igazolják, igazolt birtokuk adassék vissza” — s e czélból a követelő feleknek egy évi határidő tűzetett ki, és ez az akkori polgári hatóságok útján közhírré tétetett.

Igényüket tehát ez értelemben közigazgatási uton érvényesítendő a királyi főkormány-szék útján folyamodtak;

1. a Csikszék határvonalán fekvő havasokra nézve:

a) a gróf Lázár család gávréz és capra nevű havasért,

b) Csik-Szt.-Márton és Csekefalva községek tölgyesmező, tölgyessark, magyaros, sóvető és kissaj havas részekért,

c) Felcsik hatfalu közönsége tyukos nevű havasért,

d) Középesiki ugynevezett Negyedfelmegye borda havasért, s végül

e) Csikszék közönsége a visszaszerzett havas részeket kivétel nélkül a szék közös tulajdonul tekintvén, ezen jogosultságát 1798. évi december 12-én tartott marchalis közgyűlésből kelt okirat szerint engedményezte a csiksomlyói iskolai-nevelde részére, s ezen engedmény alapján P. Andrási József iskola-igazgató folyamodott a kérdéses havasok korlátlan haszon élvezeteért. *)

(Folytatjuk.)

VIDÉK.

Csik-Szent-Ivány, márcz. 8.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Jól tudom, hogy nincs vesztegetni való ideje a tek. Szerkesztő urnak, de mégis nem tehetem, hogy a ma hallott kellemes híreket — úgy a mint hallottam — ne közöljem a tek. szerkesztő urral.

Türelmetlen nem voltam soha, s a vélemény szabadságot, valamint eddig, úgy most is tisztelem. De az elcsúrés-esavarás mesterségét, az igazság szándékos meghamisítását, a jó akarat nemtelen gyanúsítását, és az együgyű tudatlanság czélzatos félrevezetését sehogy se tarthatom vélemény szabadságnak, hanem mindig oly bűnnek, mely ellen felszólalni és sikra szállni minden igazság barátjának szent kötelessége.

E kötelességérzet fogatott most tollat velem, midőn tudatni akarom a tek. szerkesztő urral is, mily galád játékot űznek némelyek a tudatlan nép könnyenhitőségével!...

Mig az a nóta járta: hogy a Deákpárt „feladta jogainkat”, „elárulta a hazát” stb. stb. — s később: hogy a balpárt kormány jutásával, az államadósságtól, fináncztól, stemptól s Isten tudja még mennyi sok mindenféle től-től, sőt még tán a rondes adófizetéstől is megmenekszünk: addig csak megküzdünk velek, és sikerült is megértetni hallgatónkkal a dolgot; s ha mindent meg nem érthettek is: legalább hittek jó akaratú szavainknak és megnyugodtak a dolgok folyamán. De legközelebből sikerült valamely leleményes kortesnek a nép irántunk bizalma kiirtására egy oly eszközt találni fel, mely ha az éretlen népnél hitelre talál: félt, hogy keserű gyümölcsöket fog teremni... Ugyanis: a mint hallgatónk beszél? a legközelebb múlt csütörtökön M.-Vásárhelyen valami ismeretlen úri (!) emberek azt mondták nekik, hogy: ne higgyenek papjok szavának midőn a Deák elveit és a mostani kormányt pártolják; mert a papok ezt csak azért teszik, mivel, a kormánytól megvannak vesztegetve. stb. Csak a múlt héten is a marosszéki papság közt nagysumma pénzt osztottak ki. stb.

Valóban nem tudom: boszankodjam, sajnálkozom, vagy nevessek-e a mai baloldali világ ily fajtájú kortesfogásain?!

De nincs időm most, hogy az ily eljárásnak valódi nevét még csak ki is találjam: mert még a legeslegbalabb celebritások szótárában sem találom elég méltó keresztnévre...

Hanem, ha már neki fogtam, folytassuk tovább amaz úri egyének érdes híreit: Hogy az a Deákpárt és kormány mily rosza, kitetszik abból is, hogy közelebből két gazdag uraság azt ígérte, hogy ha őket erdélyi követeknek választják, akkor ők egész Erdélynek minden adósságát kifizetik; de a Deákpárt és a kormány nem engedte csak azért, hogy amaz urak balpártiak.

* A múlt számunkból tér szűke miatt maradt ki. Szerk.

**) A sors szeszélye úgy akarta, hogy akkor e pont se álljon, miután az akkori hadi főparancsnok Jndigena volt.

Hanem jó a muszka, vezérli a Kossuth fia, ki elvette a muszka császár leányát... most egy nagy hadsereggel a grániczon van... már a forposztok össze is ütköztek a zsandárokkal... Az öreg Kossuth az apatársával hátul ballagnak egy más sereggel, s bizonyára egy hónap alatt itt lesznek... addig is állnak melléjük, mert a ki oda nem áll, annak vagyonát elveszik és kiosztják a többi közt sok... az ifjú Kossuth lesz magyar király... és akkor aztán mily boldogok leszünk... még csak adót sem kell adni semmiféle, mert az új király apósa gazdag ember, s minden adósságot kifizet... stb. stb.

Imé így mérgezik meg a nép szívet, így akarják kioltni a bizalmat a nép szívéből, így terjesztenek forradalmi és communisticus eszméket... stb.

Bizony „fene gyerekek” az ilyenek!!! Talán még is jó lenne, ha nem bocsátatnának oly hosszú kötéltre... Én jónak látám, hogy: videant consules etc. mert az afféle Acheronta movebo-féle elveket valló és követő jó madarak alig ha nem óhajtanának vihart...

Nem tudom a t. szerkesztő ur hogy vélekedik felülök; hanem remélem, hogy ha szükségesnek látandja, fog alkalmat, utat és módot találhatni, hogy vagy becses lapja hasábjain vagy másként megtegye a szükséges figyelmeztetéseket.

De már bezárom nagy sietséggel írt tudósításomat, melynek írására a honfi aggodalom vitt.

Bodoni József,
ev. ref. pap.

A Csiki-térségről márt. 9-én 1869.

Midőn a „Székely Hírlap” 13. és 14 számában megjelent tudósításomat írtam, s abban P. F. urnak egy pár száz ember előtt elmondott hosszú beszédének egy pár kifejezését ismételttem, teljességgel nem gondolhattam azt, hogy azon bátor férfiú, ki azokat Gyergyó Sz.-Miklóson, egyetlen választó pártvivének társaságában, az ellentábor közepette, leonidási bátorsággal elmondani nem rettegett, úgy megijedjen szavaitól akkor, midőn azokat más ismétli.

Mi az a miért a tisztelt K. B. ur annyira elveszti jelenlétét? Én azt mondtam: „mit ért gőbé ur a hivatali befolyások? alatt talán azon kis ártatlan értesítést, melyet egy bizonyos körületben a községi számadások vizsgálata alkalmával az alk. bíró előadott? vagy talán azon bezéd ellen van kifogása önnek, melyet ugyan azon alk. bíró a szentmiklósi értekezleten jan. 30-án tartott, melyben hitvány rongynak, foszlálynak nevezé azon honvédség intézményét, mely ő Flge koronás királyunk által szentesített törvényében alapzik; erre P. F. ur a „M. P.” 26-dik számában maga elismeri, hogy mondtotta, miszerint, „azon jog melyet országgyűlésünk a hadügyre nézve bír, az önálló szabad rendelkezésének árnyéka is alig lehet és csak foszlánydarab az ősi jogból.”

Az önkéntes elismerés minden tanu valószínűsítésnél erősebb próba, ha azt az elismerő józason és ép észszel tette, — miután itt ebbe kételkedni nem lehet, P. F. ur maga nyújtá a próbát azon ítélet kimondására, melynél fogva a rágalmazás vádjá s minden illetlen s használatba nem is levő czifra kifejezései ő reá vissza pattannak.

Elemezzük kissé ama contravertalt mondatot: P. F. ur megcserélte ugyan a mondatot s a véderőre applicálja most, a mit a honvéd intézményre mondott, s egészen elhallgat arról, miszerint az nem érdemes arra, hogy egyetlen legény is beléphessék, — de tegyük fel, hogy úgy álljon a mint most elmondotta, — hát a véderőről szóló törvény nines-e koronás király által szentesítve?

Igaz, hogy feljajdulásában csak annyit ismer be, hogy a foszlány szót használta, s nem emliti a „rongy” kifejezést, — ám tegye hát nem bánom azon megjegyzést P. F. ur, hogy dietionariumába a rongynak nem ugyanazon értelmében van s öcsarolja szótárát, melyben ezen két szó egyértelműnek iratik.

Hogy a honvédsereg főparancsnoka József főherczeg, — azt valóban P. F. ur nem mondta, s hogy mondta volna azt rágalmazás nélkül állítani nem lehet, de hiszen ezt nem is állítam, ezt cikkemben én magam mondtam.

Mi lehet tehát előadásomban, a mire a harcias K. B. ur így kiálta fel: *azt hiszem hogy ez ártatlan szavakkal sem Felség sem hazam írást árulási bünt nem követtem el*, „hát ki hiszi az!

másképen s ki mondja, hogy azt követett el? hiszen én épen azt mondtam, hogy mindezt még „hivatalos presszionak is, csak némi tulbuzgósággal lehetne mondani” s így folytattam „talán csak nem akarja ön a szólás szabadságát korlátozni.”

Ezek szerint valóban mosoly nélkül alig lehet arra gondolni, hogy P. F. ur ezen igazán „ártatlan” szavak ismétlésénél hogy adhatott azon aggodalomnak helyet, hogy „ezekkel valaki az egyszerű alkirálybíró koronás kioály és kormány előtt akarja deuncíálni”?! (Vége következik.)

Udvarhelyszék, márcz. 8. 1869.

Itt az országgyűlés napját kitűzött kir. leirat, a behívott bizottmányi tagok előtt, f. hó. 6-án hirdettetett ki. Meghallgatása fennállva és éljenzések között történt, s további intézkedés végett a központi választmánynak lett általadva.

A leirat ötletéből, egyik „hetes” alk. bíró. sohasem tudom én melyik oldali, de nyilván holmi Bach-büzü indítvánnyal producálta magát, majd azonban a nagy lelkesedéssel nyilvánult öröm és hódoló tiszteletnek jegyzőkönyvileg történt kifejezésével szemben elejtett.

Hallom úgy jobb füllel, hogy e vereség fölötti nemes indignatioja, a leszavazók lábas marháinak tizenkét ezüst magyar forint erejéig terjedő elkövetésében keres özvívz előtti satisfaciót. Tőle — tudjuk — még ez is kitelik!...

A választás első napja f. hó 19-re van kitűzve, a kerületek nem lévén alakítva, színhelye Udvarhely városa leend. A középponti választmánnyhoz egybíránt majd lenni fog egy szerény kérdésünk...

A februári bizottmányi gyűlés alkalmával, volt képviselőink Szolga Miklós és id. gr. Bethlen János, bizonyos megérdemelt oratóiokkal lőnek kitűntetve, s az ünnepélyesen felajánlott jelöltséget el is fogadták, kijelentvén egyszersmind, hogy valamint a multban a közjogi és más életkérdések megoldásánál, azon képen megválasztásuk esetére a jövő országgyűlési szak alatt is, belügyi reform kérdéseink tárgyalásánál, a Deák-párt, mint a józan democrát-irány zászlóvivőinek hivi fognak maradni.

És ezen kijelölés nemesak következetesség, de jellem, képesség s szenvedések tűzprobáját kiállott hazafi érdem félreismerhetlen szempontjából is nagyon indokoltnak tekinthető. És ez nem is volt, és nincs is kétségbe hozva.

Ámde mi türes-tagadás a mi helyi alkotmányos életünk ezen átmeneti korszaka valószínűs, „hiúság vására,” a melynek piacán, nemzeti kőkádával szivtelen mellén, hon- és nép boldogító ámitásokkal mephisztói ajkain, minden bikfiz, minden kontár és fajankó, önző üzérkedésekre följosogitva érezi szép magát. S kivált így választások alkalmával, mily kedvező az időjárás nekik: teremnek, mint a gomba, mint a penész eső idő után!

Ki hitte volna, hogy minket is meglátogasson e csapás?! És ime valamely mulasztási bűnünk miatt ránk méretett! A nyilvánosság és közérdek követeli, lássuk tehát!

Zsákodi Horváth János ujdonsült, köztudata szerint azonban nagyon sültelen törvényszéki elnök, és ez idő szerinti kenyeres pajtása, különben pedig a „hetes királybíró” eldoradojának elemes feltalálója Ugron Lázár alk. bíró „atyáncfiai,” nem honatyai képességgel decorálva ugyan, mert e diszes jelvény (ismét köztudat szerint) nem ékiti halántékaikat, mindazonáltal a hazafi és erkölcsi becsületérzést sértő, nyíltan bevallott és bevallatott mindennemű nemtelen kortesfogások mérlegbe dobásával, a képviselői sorompok közé „tolakodnak”!

Nobilis pár ez — mondhatom! Avagy ha nem kíméltek — hogy 61-re, vagy még előbbi időkre ne utaljak — pillantsatok meg csak a „K. K.” 65-dik évi 2. és 9-dik számait, a holott is e két akkoron élben álló, de szintén képviselői aspirans egymás multját, jellemét és képességét „hidvégi tempóval” szellőztetve, a piszkolódás szennyes szótárának Á-tól Z-ig történt kölcsönös kimerítésével agyon nyílttérzték egymást, vagy a mint a székely ember mondá: nem hagytak egy krajczárért becsületet egymáson! Aztán telt és mult az idő, s mint legjobb orvos, behugasztá a kölcsönösen ejtett sebeket; aztán fátyolt vetének a multa, s egy főtisztí ebéd varázserejének befolyása alatt, a kiengesztelődés s az új szent frigy conventioját pecsételték meg, mely szövetség csodaszülöttje a törvényszéki

elnökség leve. De lássuk őket külön-külön is U. L. közigazgatási gazdálkodásainak egy eclátáns, s az alkotmányos életben páratlan példáját olvassátok meg a „K. K.” tavalyi 67-dik számában, s az e miatt ellene folyamatban levő bűnügyi acták között, és a többire következtetek; hallgassátok és olvassátok meg azon szegénységi bizonyítványokat, a melyeket bizottmányi gyűléseinken jelentéseiben és felszólalásaiban rendesen ki állit; olvassátok meg azon szerződést, melynél fogva itteni épületének „hét használható” szobáját hivatali helyiségül a kincstárnak haszonbérbe adta, s melyek közül „tényleg csak hat” használható, de azért a házbért „hét,” után huzza; lapozzátok át azon balbalos útszél élcslap első és utolsó füzetét, a melyet ezen év kezdetén udvarhelyszéki hivi számára takarmány gyanánt saját költségén Pesten szerkesztetett — stb. stb. stb. És H. F.-ról a felsőfehérmegyei pártot ezen politikai amphibiumáról, olvassátok meg a „M. P.” közelebbi számában minta-programját, s egyszersmind Pestre szóló útlevelét; aztán jertek el ide egyetlenegy végtárgyalásra; csupán egy törvényezéki ülésre, hol ő elnököl, s hallgassátok meg őt és gyönyörködjétek a törvényszéki tisztviselők szabad választásának ilyen nagyszerű vívmánya fölött — stb. stb. stb.; aztán miután mindenről lelkiismeretes meggyőződést szereztek magatoknak, tegyétek szívetekre kezeiteket s ha ez még azt sugja, hogy ők az alkotmányos élet gépezetében, mint ötödik kerék egy szekérben, magasabb polcon is figurálhatnak, mint jelenben: akkor honatyáknak válasszátok meg őket!...

De hát szólaljon fel nemes Udvarhelyszék hirhedt értelmisége: kik, hol, mikor és melyik oldalra kacsintgató program alapján jelölték ki nekünk ezen urakat? talán azok a választások hulladékein élődk éhenkorászok, cum consortibus suis? tán azok a „leteritet asztalozott” keresztos vitézek, a kik nem átalják Isten szent színe előtt is korteskedni? avagy talán az a négy öt dugoska, a kik minthogy — köztudat szerint szegénységi bizonyítványok kiállításán kívül egyébhez nem igen sajátítanak, existenciájukat s alkotmányos tisztviselői babérait, a választási hajtóvadászatokon tanusítani szokott nem teszen ön feláldozásnak köszönik? vagy végre az ezen elemekből alakult camarilla tán?...

Denique, ők már fölléptek és föllépésük, mint Schylocké, jogosult! ők mára nyilvánosság emberei, most inkább, mint valaha, s mint ilyenek arezvonásait, valamint föllépésük többször declarált indokait ismerni köteleességünk... A volt képviselők, kivéve, hogy a Medgyes melletti Király-szabadját, hol a székely szekeres jövet-menet megereszthetett, feladták; úgy sem tettek semmit is! nem vitézt ki, hogy a parajdi sőt ingyen kapjuk, sőt hogy kormány költségén szállitassék hajlékuukba! nem törlítették az osztrák SS-okat, s ezek helyett nem rehabilitálták az ősi olvasatlan huszonötöt, meg a marha-elkötötést!! legalább egy tuczet (hájfő) kölyök óriásunkból nem csináltak ministeri secretariust!!! Nem hiúsították meg a Róma ellen intézett istentelen olasz törekvéseket!!! Nyakunkon hagyták a zsandárt, hogy alkotmányosan ne excedálhassunk, és a finánczot, hogy szabadon dohányt, pálinkát ne termelhessünk!!! Nem tudták megakadályozni Dániel Gábor végleges kineveztetését!... stb. stb. stb. s mindezen égrekiáltó sérelmeket megorvosolni, sőt ezen obscurus világot — még Deák Ferenczet magát — mit? még Tiszát, meg Patay Pistát is tulszárnyaló, új vívmányokkal lepni meg: csak ők vannak hivatra, csak ők, csak ők! És e roppant áldozatot csupa ingyen, csupa hazafiságból teszik; mert ugyan mi az a 800—1000 frt évi tisztí fizetés, meg az az 5 forintoska napidij? potomság az egész! aztán hiszen nem is fog az olyan sokáig tartani: csak a mig H. I.-t tanfelügyelőnek, U. L.-t meg főispánnak valahová sicher kinevezik, csak addig, csak csupán addig!...

És e nagyszerű czél elérésében tüzzel-vasal támogatójuk a farczádi és parajdi két járás, az udvarhelyszéki reactio ismeretes fészkei, melyeknek eredetileg jóra való becsületes népét fántatásni, demoralizálni leginkább sikerült, s a hol e nemes műtételben, ha nem fő, de mindenesetre kitűnő másodrendű tényezők a tekintetes és méltóságos dulló urak, kiknek fotográfiajt jelzett érdemük miatt, legközelebből leend szerencsém — zum besten geben... Addig is pedig, sok szerencsét kívánok azon nem tudhatni

melyik országgyűlési oldalnak, (mert ezen urak valóságos politikai fuser kötéltánczosok), melynek diszes koszorúját ezen két gyönyörű mák-virág ékesítendi.

Mindebből pedig az a tanúság, hogy — egy barátom anatómiai észleletei szerint — vannak emberek, a kik hét arzbőrrel rendelkezén, ha azok közül hatot lerántanak, a hetedik mint fontos talp mégis ott marad!

... „Valami rossz szellemről származánk!”.

Székelly támadt.

Külpolitikai szemle.

Maros-Vásárhely, márcz. 15-kén.

A konferenciára vonatkozólag a pétervári kormánylap közlése a görög-török viszályt illető okiratokat. Összesen 15 sürgöny és távirat, s 7 konferenciái jegyzőkönyv adatott közre. Ezekből láthatólag, mikor a konferencia nyilatkozata Szt.-Pétervárra megérkezett, Gorcsakoff herceg az athenei követhez azon meghagyást küldte: közölje a királlyal, hogy a császár a nyilatkozatot elfogadhatónak találja, minthogy az Görögország érdekeit nem csorbitja. Két későbbi távirat ugyanazt ismétli. Egy másik sürgönyben, melyet Gorcsakoff hg. intéz gr. Stackelberghez, azt mondja a herceg, hogy a párisi, londoni, berlini s florenczi kabinetek a viszály barátságos elintézése mellett buzgolkodnak, s névszerint Sándor császár örvend, hogy e törekvésében Napoleon császárral találkozik.

Nevezetes Gorcsakoffnak egy sürgönye br. Brunow londoni orosz követhez: ebben kijelentni kívánja Clarendon előtt, hogy a nagyhatalmaknak jogukban és kötelességükben áll, alkudozások által közbelépni oly célból, hogy a portának megállapodást parancsoljanak azon uton, melyre lépett, s így meggátolják a válság oly kifejlődését, mely az általános békét fenyegetné.

Egy másik sürgönyben így szól: Ha Törökország a konferenciába fölvetetik, Görögország is igényelheti, mert minden méltányossággal ellenkeznek, a viszályoskodó felek egyikének megengedni az abba való belépést, míg a másik elzáratik attól.

Gorcsakoff hercegnek egy 1869. jan. 12-ki sürgönye így hangzik: minthogy a béke jótéteménye általános óhajítás tárgya, Görögországnak nem kellene a nagyhatalmak fáradozásait megakasztani azzal, hogy a konferenciától visszavonul. Egy későbbi sürgöny előadja: Oroszország ellen azon vádat emelik, hogy a konferencia meghiusultán működik, holott tudhatnák, hogy az egész a császár eszméje. Mi gyors, de méltányos megoldást sürgetünk. Ha a hatalmak alárendelt tekinteteknek hódolva, nem akadályozhatják meg a török-görög harc kitörését, akkor nem állhatnánk jól róla, hogy — békés fáradozásaink dacára — nem fognak keleten komoly mozgalmak kitörni.

Ez tartalma röviden a konferenciái okmányoknak, melyeket ösmertetni érdekesebb tárgy hiányában, jónak láttunk.

TÖRÖKORSZÁG. „A szegény embert az ág is húzza”. Alig mult el a görögökkel folytatott viszály, „beteg” szomszédunknak, Persia részéről fenyegeti a baj. Az új veszély okául említik: a határszélek nem kellőleg való tisztelést; s azon védelmet, melyben a török kormány egy Persiából elűzött vallásos felekezetet részesített.

Ugyanis 1843-ban Mirza Ali Mohammed, ki magát „Bab”-nak (igazság kapuja) nevezé, egy felekezetet alakított, mely az ő nevét vette fel. E felekezet nem akar semmit tudni a koránról. Az étel-tilalom nem létezik. E felekezet számos követőkre talált, de üldöztetett is. Bab lefejeztetett, s vele többen az életben maradtak Bab Mirza Tahia vezérlete alatt, Bagdadba menekültek. S a török kormány ezeknek nyújtott védelme egyik oka a persa-török viszálynak.

Legujabb sürgönyök szerint mindazon hírek, mintha Törökország és Persia között a háború kitörése küszöbön állana, alaptalanok.

NORVÉGORSZÁG. Nem lesz éreketlen a norvég országgyűlésről is megemlékeznünk. Tudvalevőleg, az ország alaptörvényei szerint a király által kinevezett hivatalnokoknak Lutheranusoknak kell lenni. E törvényt most meg akarták változtatni. Az ez ellen beadott javaslatot azal indokolták: hogy az ily törvény a kor szellemével ellenkezik, a hivatalnokokat illetőleg,

kiknek hivatalos állása semmi összeköttetésben nem áll vallási meggyőződésükkel, hogy semmi logikai alappal nem bír, s csak alakoskodásra vezet. Az országgyűlés 111 tagja közül 60 a megváltoztatás mellett szavazott ugyan, de az ötödször benyújtott javaslat ez alkalommal mégis elbukott, minthogy alaptörvények megváltoztatására, a tagoknak kétharmada szükséges.

Ezen kívül még egy fontos törvényjavaslat fölött folynak a tanácskozások, melynek czélja a községi szavazatjog bővítése.

GÖRÖGORSZÁG. Athenei hírek szerint a pénzügyi viszonyok rosszabbak, mint valaha voltak. A papir pénz értéke 3—5%-kal csökkent. A kormány nem akarta ugyan a kölcsönt felhasználni, de az előbbi rossz kezelés miatt kényszerülve van.

Egyik francia lap szerint a király tudatta miniszteriumával, hogy az ujkamarák összegyűlése után, elhagyja egy óra az országot, hogy az európai fővárosokat látogassa meg. Távollétiben a kormányzóságot Olga királyné vezeti. Az új választások majusban történnek meg.

AMÉRIKA. Az ujelnök, miniszter jegyzőke általános meglepetést okozott. A miniszterium aránylag fiatal, s kevéssé ösmert egyénből van össze állítva, kik, politikai körökben, mint az ujja szervező politika határozott pártolói ösmertetnek.

Az államtitkár Elihu B. Washburne, mint ügyvéd 1853-ban választott a képviselő házba. Grant régi barátja. Egyszerű erőteljes szónok.

A pénzügyminiszter: Stewart híret az üzletben kereste. Jövedelme 40 millió dollárra megy. Szigorú becsületessége s pénzügy körüli jártasságáról ösmertes.

Cox tábornok újabb időben lépett a közéletbe, midőn Ohio kormányzóává választották.

A főpostamester John A. Cresswell a legfiatalabb, s legtöbbet ígérő politikusok egyike.

Azon tény mellett, hogy soha egy elnök sen volt oly tekintet nélkül a volt miniszterekre, még az is méltó a megemlékezésre, hogy egy ösztöf sincsen abban, s hogy a miniszterek átlagos életkora 50 éven alól van.

VEGYES.

* **Követválasztásunk hétfőn** a legszebb rendben és csöndben folyt le egész a szavazatok kisérdéseig, és pedig beadott 1071 szavazat, melyből a bizottság, közmegegyezéssel, megsemmisített tizet, különböző okokból; az érvényes 1061 szavazatból kapott Fekete József 546, Petri Ádám pedig 542-öt, s így a választási elnök e két jobboldali választottat nyilatkoztatta ki a város országgyűlési követeinül. Ezeket kivül kaptak: Berzenczey László 521-et. Borosnyai Pál 502-öt, 6 szavazat megosztott. Midőn a választási tény ily módon bevégeztetett s a bizottmány a szavazó-ívek és a jegyző-könyv hitelesítését foganatosította volna: a városháza előtt felhalmozódott néptömeg mindig hevesebben kezdett „éljen Berzenczey”-t, „éljen a balpárt”-ot s „vesszen a jobb-párt”-ot kiabálni, míg végre evel sem elégedvén meg, előbb apróbb, majd nagyobb kövezet-kövekkel kezdte ostromolni a városház ablakait, kapuját, úgy, hogy a bizottmány életveszély közt kellett, hogy egy hátulsó, udvari szobába vonuljon. A felbőszült (vagy felbőszített) tömeg ezután még a két megválasztott követ ablakait, ablakkeresztjeit rombolta össze, míg a választási elnök által kikért katonai és csendőri őrszolgák megjelenésén s egész éjen czirkálván: a rendet helyreállították s több rakonezt-lankodást meggátoltak. Midőn a mult választáskor a baloldal győzött, s Berzenczey László lett a város követe: a vesztes fél a legnagyobb csendben vonult vissza. Most, midőn a jobboldal győzött: im, ilyen tényeket kell regisztrálnunk. A következtetést olvasóink ítéletére bizzuk.

* **Tegnapelőtt szerenésétlenség történt** városunkban. Egy urasági legény — a mint ed-

dig elé látszik könnyelmű tréfából — töltött pisztollyal ijesztgette egyik cselédétársát, a pisztoly elsült s a fiatal nőt orran találta, ki azonnal szörnyet halt. A vizsgálat foly.

* **A „Magyar Polgár” elménezeit** — többszörös támadásaira válaszul — figyelmeztetjük mai első újdonságunkra. Különben pedig megkérjük tőlük, ha ismerik-e ama történeti adomát, mely szerint Bem apó azt mondta Puchnerrel: „az isten éltesse az ilyen elleniséget!”

* **Kézdivásárhelyről vett** táviratunk szerint Pap Lajos egyhangulag választott meg ismét országgyűlési képviselőül.

* **A városi követválasztás utáni zavar**gók közül 30-an elmélkednek a hüvösen arról a témáról, hogy: rend a dolog eleje.

* **A marosszéki alsókerület** képviselőjét tegnap kezdték városunkban választani. Az érdekeltég nagy s az eredmény — Nagy Sámuel részére — biztos.

* **Érdekes olvasni a „M. P.” tudósításait** a szamosujvári baloldal nagyszerű működéséről, „népes gyűléseiről”, „hatalmas pártműködéséről” s evel aztán összevetni az eredményt, melyet tegnapi, városi t. előfizetőinknek rendkívül kiadott távirati tudósításunkban közlünk, melyszerint Szamosujvár követei nem Pap Miklós és Hankovics György, hanem a Deák-párti Gajzágó és Simay.

* **A Bem-szoborra** ns. F.-Fehérmegye hidvégi járásból adakoztak: Hidvégről: gr. Nemes János 5 frt, gr. Nemes Jánosné, szül. Mikes Rózsalia 5 frt, Nagy Sándor ref. lelkész és volt tüzér 1 frt. Reich Albert orvos 1 frt, Boér Miklós 20 kr, Jordáti Zakariás 25 kr, Babos György 20 kr, Muntyin Simon 50 kr, Apor Lászlóné 20 kr, Aogya Albert 20 kr, Pillner Antal 20 kr, Grosz Frigyes 20 kr, Szabó Róza 10 kr, Konstantin János 10 kr, Kovács Mihály 50 kr, Czirmai Lajos 40 kr, Zakariás Miklós 50 kr, Ditrich Adolf 50 kr, Nicolaus Ficzents román lelkész 20 kr, Botz Mihály 30 kr, Szentpáli Albert 50 kr, Nagy Gyula 20 kr, Fekete Juliánna 10 kr, Istok Nikutza 20 kr, Zakariás Miklós és Mária 10 kr, Sala Márton falusbiró 10 kr, Szabó János esküdt 10 kr, Deák László jegyző 45 kr. Összesen 18 frt 50 kr. Nyienből: Gábor István falusbiró 10 kr, Soós Gábor 10 kr, Lórintzi Lajos 40 kr, Mészáros István 40 kr, összesen 1 frt. Bodoláról: Erődi Bálint 20 kr, Kis Pál 20 kr, egy valaki 40 kr, Mészáros György 20 kr, Tompa Sámuel 20 kr, összesen 1 frt 20 kr. Árapatakaról: Bartha Imre 1 frt, Csoflev György falusbiró 10 kr, Babos Ferencz 10 kr. összesen 1 frt 20 kr. Erősdéről: Pálfi János 10 kr. Ürmösről: P. F. 2 frt, M. K. 1 frt, Lázár Mihály 10 kr, összesen 3 frt 10 kr. Mindössze 25 ft 10 kr.

A kiadóhivatal üzenete.

Főtiszt. Simon Jukundián urnak Cs.-Somlyón. Lapunk előfizetési díja márczius elejétől év végéig 4 frt. 25 kr. A lapokat már megküldöttük.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. Márczius 15-én.)

5% metalliques	62.80
5% nemzeti kölcsön	70.30
1860 államkölcsön	102.70
Bankrészvénny	723.—
Hitelrészvénny	298.10
London	124.—
Ezüst	121.50
Arany	5.83

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.